

DISTRIBUCIÓ DE Drosera rotundifolia L. i PRESENCIA

D' Sphagnum subnitens Russ. & Warnst. (= S. plumulosum Röll)

AL MASSÍS DE CADIRETES (LA SELVA).

Xavier Viñas i Teixidor *

* C/ Dolors, 26 . Cassà de la Selva.
(Girona).

Publicat a Anales de la Sección de Ciencias del Colegio
Universitario de Gerona. Any VII, nº 7, Octubre 1982.

DISTRIBUCIÓ DE Drosera rotundifolia L. i PRESENCIA

D' Sphagnum subnitens Russ. & Warnst. (= S. plumulosum Röll)

AL MASSÍS DE CADIRETES (LA SELVA).

Xavier Viñas i Teixidor.

Font i Quer (1949) col.locava la troballa de Drosera rotundifolia L. pels voltants de Sta. Cristina d'Aro entre les troballes més sensationals de plantes silvestres realitzades fins aleshores, però afirmava que no coneixia cap altra localitat en la zona fora de l'esmentada, situada en la riera que baixa de Plana Basarda, propera al Mas Llaurador.

Nosaltres creiem, i hem comprovat en gran part, tal com esdetalla en el mapa adjunt, que D. rotundifolia es deu estendre en el Massís de Cadiretes en una superfície aproximada d'uns 60 Qm², des de St. Feliu de Guíxols i el Mar a l'Est, fins aprop de Solius a l'Oest i des del curs mitjà i baix del Ridaure al Nord, fins prop de la Riera de Tossa al Sud.

Si observem el mapa geològic de la fulla nº 366 de St. Feliu de Guíxols (Llopis, Ribera i Castells, 1953) veurem que en la zona és predominant la presència de Granit.

És precisament sobre l'anomenada per l'autor fàcies Acido-Pegmatítica d'aquest granit on cal situar totes les localitats de D. rotundifolia trobades fins el moment.

La cartografia de la zona estudiada i la nomenclatura dels materials han evolucionat molt des de la publicació de Llopis, Ribera i Castells, però les seves apreciacions tenen per a

nosaltres gran valor, si bé no acaben de ser concloents, a l'hora d'esbrinar una possible causa del fet.

Esperem que estudis geològics més concrets i profunds de la zona ens forneixin noves dades que puguin explicar la possible relació entre les característiques geològiques del terreny i la presència de D. rotundifolia.

A Catalunya es coneixen diverses localitats de D. rotundifolia al Montseny, Alta Garrotxa, Vallespir, Ripollès, Cerdanya i la Vall d'Aran, totes elles sota Clima d'Alta Muntanya, Temperado-Fred (regions fitoclimàtiques X i VI respectivament, segons Allué Andrade) o bé de tendència Atlàntica (Vall d'Aran) i en altituds que sobrepassen els 1000 mts.

En el Massís de Cadiretes, en canvi, situat de ple en la regió de Clima Mediterrani de tendència Litoral (subregió fitoclimàtica IV₂ d'Allué-Andrade, caracteritzada per un Clima Mediterrani semiàrid, càlid, poc sec i d'hiverns tebis), D. rotundifolia es troba gairebé a nivell del mar, en altituds que oscil·len entre els 50 i els 250 mts.

El seu hàbitat són les petites superfícies enterament obertes (sense vegetació arbòria ni una massa espessa vegetació herbàcia) mantingudes constantment humides gràcies a la contínua surgència d'aigua de la roca. D. rotundifolia es troba pràcticament sobre la roca viva, sobre un sòl esquelètic format solament per grollers grans de sorra granítica o bé sobre moltes i hepàtiques que, en mantenir-se sempre humides li proporcionen la humitat que necessita.

Segurament que és aquest sòl gairebé inexistent el que impedeix el creixement d'una densitat elevada de plantes herbàcies. En els llocs on aquest sòl està una mica més ben format, hi trobem gran nombre de plantes herbàcies, però no D. rotundifolia.

Acompanyant D. rotundifolia, hem trobat una colla d'es-
 pècies que es manté força constant en totes les localitats i
 que coincideix en gran part amb la llista publicada per Font i Quer.
 Alguns inventaris realitzats per nosaltres són els
 següents:

	1	2	3
<u>Drosera rotundifolia</u> L.	2	3	3
<u>Anagallis tenella</u> L.	2	2	2
<u>Potentilla tormentilla</u> (L.) Nec.	+	1	2
<u>Molinia coerulea</u> (L) Moench	3	3	4
<u>Succisa pratensis</u> Moench	2	2	1
<u>Carex flava</u> L ssp. <u>lepidocarpa</u> Tau.	+		+
<u>Carex serrulata</u> Biv.	+	+	
<u>Schoenus nigricans</u> L.	1		+
<u>Juncus conglomeratus</u> L.	+	1	+
<u>Juncus effusus</u> L.	+	1	+
<u>Scirpus holoschoenus</u> L.	1	2	
<u>Carex punctata</u> Gaud. (cfr)		1	2
<u>Osmunda regalis</u> L.	1	+	
<u>Blechnum spicant</u> (L)Withg	+	+	
<u>Euphorbia amygdaloides</u> L.		+	+
<u>Salix atrocinerea</u> Brot, ssp <u>catal.</u>	+	+	+
<u>Alnus glutinosa</u> (L) Gaertn.	+	1	
<u>Carex depressa</u> Link		+	+
<u>Juncus silvaticus</u> (Reicht) Vill.	1	1	1
<u>Calluna vulgaris</u> (L) Hull	+		2
<u>Erica scoparia</u> L.	+		1
<u>Pteridium aquilinum</u> (L) Kuhn.	1	+	
<u>Hypochoeris radicata</u> L.		+	+
<u>Cistus salvifolius</u> L.		+	+

Trobades en un sol inventari:

A 1: Polygala vulgaris L., Serratula tinctoria L., Lotus corniculatus L., Calamintha sylvatica Bromf., Hedera helix L., Lathyrus montanus (L) Bernh., Hepatica triloba Chaix, Epipactis palustris (L) Grantz

A 2: Typha latifolia L. (1), Lycopus europaeus L (2), Stellaria media (L) Vill., Centaureum umbellatum Gilibert, Hypericum acutum Moench, Populus sp. (plançó), Viola sp., Mentha rotundifolia L., Salix purpurea L., Conyza sp., Dryopteris filix-mas (L) Schott, Holcus lanatus L., Scirpus cernuus Vahl, Eupatorium cannabinum L. (1).

A 3: Brunella vulgaris L., Inula viscosa (L) Aiton (1) Rubus ulmifolius Schott, Salix sp. (1), Equisetum ramosissimum Desf., Hypericum helodes L., Cyperus globosus All., Hypericum androsaemum L.

Inv. 1: Pas dels Arrepentits, sota la Font de la Taverna de Baix. Can Crispins. Orientació Nord. Sup: 6 m²

Inv. 2: Presa d'en Rissec. Orientació NW. Sup: 10 m²

Inv. 3: Dessota dels Carcaixells d'en Dalmau. Orientació NW. Sup: 4 m²

Com bé diu Font i Quer, en aquesta llista hi ha una barreja d'espècies de diferenta procedència sociològica. De totes maneres, creiem que seria molt interessant de comparar aquestes llistes amb els inventaris del grup d'espècies que acompanyen D. rotundifolia al Nord de la Península per tal d'establir, si s'escau, correlacions o diferències entre ells que ens donguin una orientació del seu grau d'interconnexió.

La presència en aquestes baixes altituds de D.rotundifolia, feia sospitar la possible presència d'una planta que l'acompanya freqüentment en les nostres latituds, la molssa del gènere Sphagnum.

La troballa d' Sphagnum subnitens Russ. & Warnst. (= Sphagnum plumulosum Röhl) a l'indret anomenat PAS dels ARREPENTITS, pròxim a Can Crispins, dessota de l'anomenada Font de la Taverna de Baix, coincideix amb la primera troballa feta per nosaltres, fora de la localitat citada per Font i Quer, de la D.rotundifolia al Massís de Cadiretes.

Les especials condicions regnants allí ens feren pensar que la presència d'aquestes plantes es podia donar en moltes altres localitats de reduïdíssima extensió i de semblants característiques del Massís.

Aquesta hipòtesi es veié plenament confirmada per a la D.rotundifolia, però no pas per a l' Sphagnum sp., que deu tenir unes exigències més estrictes.

El Pas dels Arrepentits resta, doncs, fins el moment, com a única localitat del gènere Sphagnum al Massís de Cadiretes, si bé, la seva presència en d'altres localitats és altament probable.

El Pas dels Arrepentits, de nom ben suggeridor de la humitat regnant a l'indret (anomenat així potser perquè les pedres "ploren", al sentir de la gent (?). No podem despreciar mai la toponímia popular) està enclavat en un obac d'un antic camí avui pràcticament abandonat. Del marge de la muntanya en regalima constantment aigua en una extensió considerable, aigua que manté amarat tant el marge com el terra del camí.

Aquí, Sphagnum subnitens es troba gairebé a nivell de terra, formant un coixí de dimensions i profunditat modestes enganxat a la roca i saturat completament d'aigua.

Drosera rotundifolia, en canvi, s'hi troba en molta quantitat per aquí i per allà, sobre l' Sphagnum, sobre d'altres moltes i sobre el sauló granític, resseguint la zona humida que crea l'aigua en escolar-se per la suau davallada del camí.

Pel que hem observat, ni D.rotundifolia ni S.subnitens estan amenaçats al Massís de Cadiretes per perills greus imminents.

En tot cas, l'existència i proliferació d'urbanitzacions a la zona, pot representar un perill, més que per la contaminació inherent a la seva construcció (ja que solen ser urbanitzacions sense infraestructura ni serveis de cap mena), per la seva situació en indrets de difícil accés, sigui ocupant físicament localitats amb D.rotundifolia o bé fent necessària la construcció de nombroses pistes, amb el consegüent perill de destrucció física d'altres localitats.

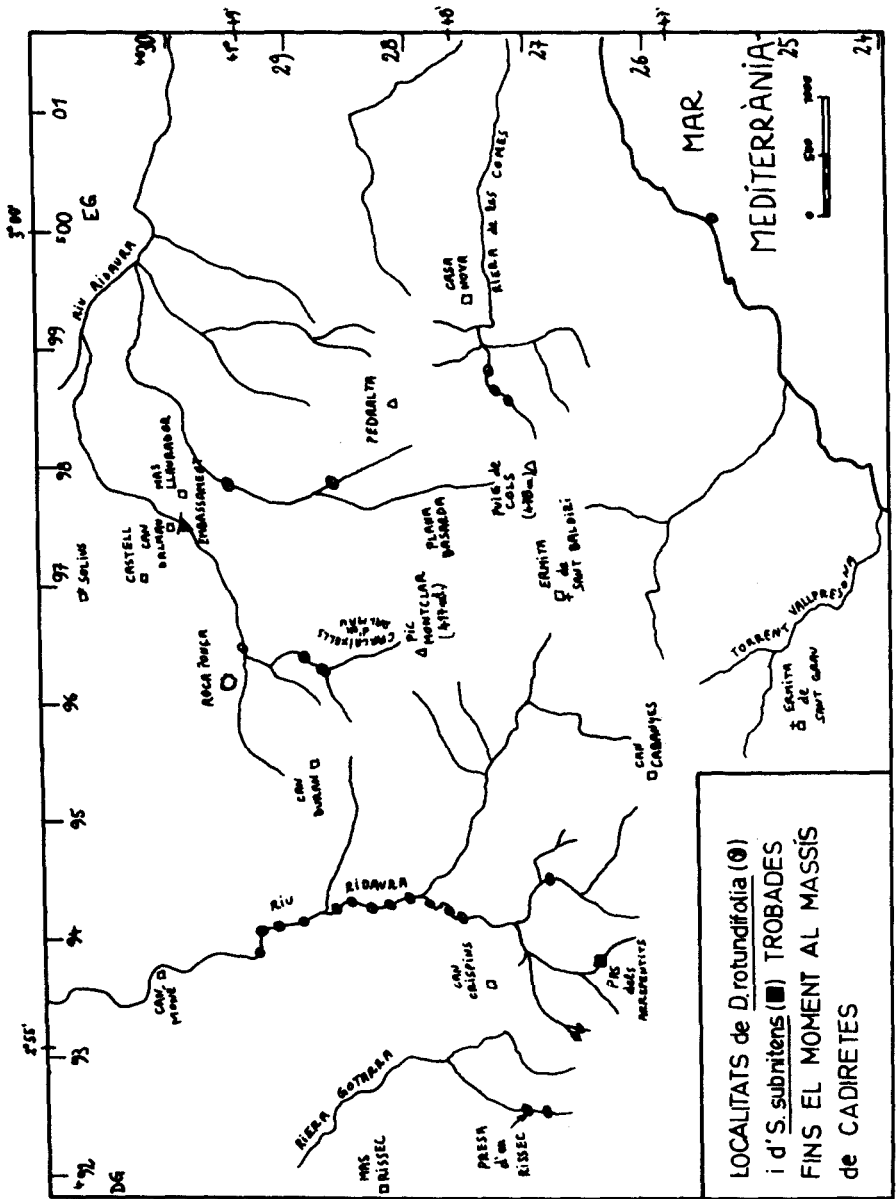
REGRACIAMENTS.

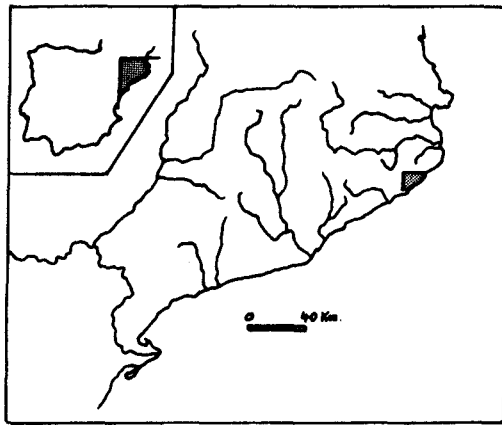
Ens cal agrair en primer lloc, pel seu paper destacat en la localització del Pas dels Arrepentits i pel seu perfecte coneixement de la zona, la col.laboració d'en Jaume Abel, del Mas Carbó de Bell-Lloc d'Aro, sense el qual no hagués estat possible ni la trobada d' Sphagnum subnitens ni la posterior exploració del Massís.

També en Quim Mundet, de Cassà, home serè i aimant de l'estudi a fons del Medi que l'envolta, ens acompanyà en l'exploració detallada de diferents zones del Massís.

La Dra. Creu Casas, Cap del Departament de Botànica de

la Universitat Autònoma de Barcelona, ens determinà l'exemplar d' Sphagnum que li portàrem i ens féu valuosos suggeriments.

I, finalment, el Dr. Lluís Polo, del Col·legi Universitari de Girona, ens donà nombroses orientacions sobre la realització del treball.

BIBLIOGRAFIA.

- Allué Andrade, J.L. (1966): "Subregiones Fitoclimáticas de España". Inst. Forestal de Inv. y Exp. Madrid.
- Cadevall, J. (1913-1936): "Flora de Catalunya". Inst. d'Estudis Catalans; Secció de Ciències. Barna.
- Font i Quer, P. (1949): "Acerca de la presencia de algunas plantas Atlánticas y Subatlánticas en Cataluña". Portugalia Acta Biologica. Vol. Julio Henriques; pp. 587-596. Lisboa.
- Ilopis Lladó, N.; Ribera Faig, J.M. i Castells Cabezón (1953): "Explicación de la Hoja nº 366 del Mapa Geológico de España (1/50000), St. Feliu de Guíxols. Instituto Geológico y Minero de España. Madrid.

- Pallí i Buxó, Ll. (1976): "Les Fonts naturals del Terme de Sant Feliu de Guíxols (Girona)". XX Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos. Publicacions del Museu Municipal de St. Feliu de Guíxols, nº 1.
- Pallí i Buxó, Ll. (1978): "Mapa Geològic de Sant Feliu de Guíxols".
- Panareda i Clopés, J.M. i Nuet i Badia, J. (1979): "El Clima i les Aigües dels Països Catalans" in "Geografia Física dels Països Catalans". Ketres Editora. Barcelona.

FE D'ERRADES: A les pàgines 1, 11, 17, 33 el peu, a on s'especifica que la publicació és de l'any VII, nº 7, ha de dir: Any VII nº 8.